

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2017
SKOLĒNA DARBA LAPA
1. daļa, 1. variants**

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

Lasīšana

Izlasi M. Runguļa garstāsta „Taksis Maksis” fragmentu (teksta lapā) un veic 1.–7. uzdevumu!

Aizpilda skolotājs:

1. uzdevums (3 punkti). Izdomā un uzraksti teksta virsrakstu (vismaz 2 vārdi), neizmantojot varoņa vārdu! Pamato izvēli!

Virsraksts _____

Pamatojums _____

1.1. _____

1.2. _____

1.P. _____

2. uzdevums (2 punkti). Izskaidro tekstā izcelto vārdu nozīmes!

Pali – _____

Raupjš – _____

2.1. _____

2.2. _____

3. uzdevums (4 punkti). Sameklē tekstā informāciju un aizpildi tabulu!

Situācijas	
vieta	
gadalaiks	
viens no dalībniekiem	
(šī) dalībnieka darbības mērķis	

3.1. _____

3.2. _____

3.3. _____

3.4. _____

4. uzdevums (3 punkti). Izvēlies vienu no piedāvātajām īpašībām un pierādi, ka tā piemīt Maksim! Atbilde raksti pilnā teikumā!

Viltīgs, modrs, attapīgs, neatlaidīgs.

Īpašība _____

Pamatojums _____

4. _____

4.P. _____

5. uzdevums (3 punkti). No teksta 4. rindkopas izraksti vārdus!Sinonīms vārdam **izcils** _____Antonīms vārdam **lēni** _____

Vārds pamazinājuma formā _____

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

6. uzdevums (2 punkti). Kāpēc autors, tavuprāt, izmantojis šādu vārdu pierakstu: at-radu, at-radū, at-radū? Ko gribējis panākt, šādi sadalot vārdus?

6. _____

6.P. _____

7. uzdevums (2 punkti). Ar atzīmē, kuram valodas funkcionālajam stilam atbilst teksts!

- Daiļliteratūras stils
- Lietišķo rakstu stils
- Populārzinātniskais stils
- Publicistiskais stils
- Sarunvalodas stils

7.1. _____

Ar atzīmē teksta mērķi!

- Informēt sabiedrību.
- Precīzi skaidrot zinātnes jēdzienus.
- Raisīt izjūtas lasītājā.
- Veicināt darījumus.

7.2. _____

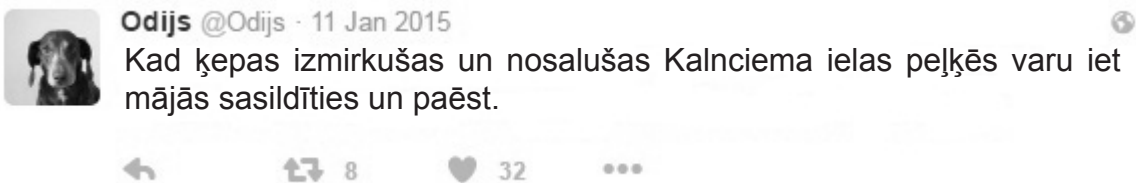
Valodas kompetence**Izlasi tekstu un izpildi 1.–5. uzdevumu!**

Jau ilgāku laiku viens no tvitera favorītiem ir 13 gadus vecais taksis Odijs no Rīgas. Tvitera kontā twitter.com/Odijs var izlasīt par apkārt notiekošo suņa acīm.

1. uzdevums (4 punkti). Saliec pieturzīmes teikumos!

1.1. _____

1.2. _____

1.3. _____

1.4. _____

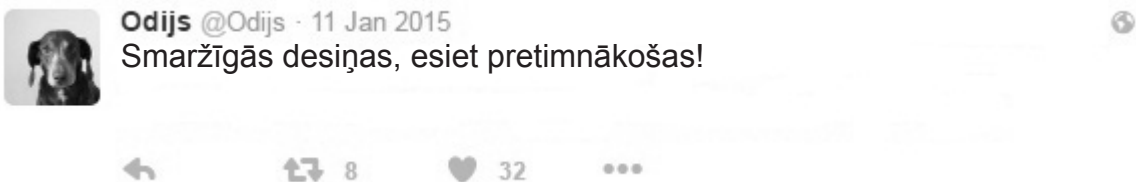
2. uzdevums (3 punkti). Izskaidro, kāpēc teikumā aiz skaitļa 13 nav likts punkts! Atbilde uzraksti saliktā pakārtotā teikumā!

Viens no tvitera favorītiem ir 13 gadus vecais taksis Odijs.

2.1. _____

2.2. _____

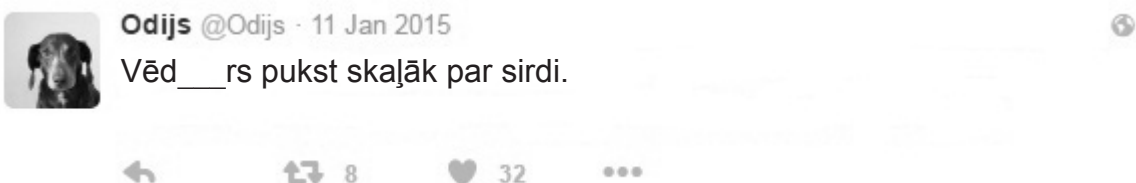
2.P. _____

3. uzdevums (3 punkti). Izskaidro, kāpēc teikuma beigās liekama izsaukuma zīme! Atbilde uzraksti saliktā pakārtotā teikumā!

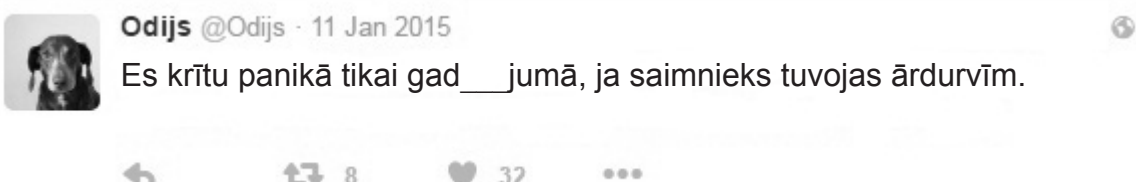
3.1. _____

3.2. _____

3.P. _____

4. uzdevums (2 punkti). Svītriņu vietā raksti vajadzīgo burtu!

4.1. _____

4.2. _____

5. uzdevums (2 punkti). Izvēlies un ieraksti saturam atbilstošus vārdus!

Odijs @Odijs · 14 Jun 2015

Izsniegtā _____ (izziņa/īszīņa) vēsta, ka tagad esmu Odijs
Nr. 900182000937659. Tā ir mana jaunā pase.

Es nodomāju, _____ (ka/kad) esmu kļuvis īpašs.

12

36

5.1. _____

5.2. _____

6. uzdevums (1 punkts). Dali vārdu sasniegums pārņemšanai jaunā rindā! Piedāvā visus iespējamus variantus!

6. _____

7. uzdevums (2 punkti). Vārds Vidzeme rakstāms ar lielo sākuma burtu, bet vārds vidzemnieks, kas veidots no šī vārda, rakstāms ar mazo burtu. Kāpēc? Savu atbildi pamato, pabeidzot teikumus!

Vārds **Vidzeme** jāraksta ar lielo sākuma burtu, jo _____

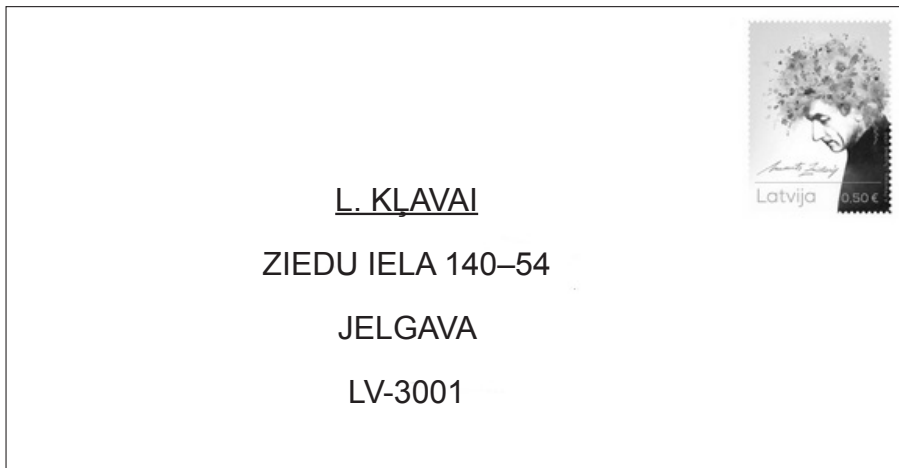
7.1. _____

Vārds **vidzemnieks** jāraksta ar mazo burtu, jo _____

7.2. _____

8. uzdevums (2 punkti). Izlasi situāciju!

Kļavu ģimenes pastkastītē bija vēstule.

Atbildi uz jautājumu, pamato to!

Kurš no ģimenes locekļiem – Laimonis vai Laine – ir vēstules adresāts?

8. _____

8.P. _____

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2017
SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa, 1. variants**

Vārds _____
Uzvārds _____
Klase _____
Skola _____

Klausīšanās

Izlasi uzdevumus! (Laiks – 1 minūte.)

Klausoties tekstu, izpildi 1.–6. uzdevumu! (Teksts skanēs divas reizes.)

1. uzdevums (3 punkti). Apvelc pareizās atbildes burtu!

1. Suņi cilvēkam kopš seniem laikiem bija nepieciešami, lai tie
 - a) sargātu māju,
 - b) sargātu mītni un barību,
 - c) sargātu māju un palīdzētu sagādāt barību.
2. Suņiem ar nokarenām ausīm par ciltstēviem kļuva
 - a) dzinējsuņi,
 - b) pēdu dzinēji,
 - c) dažādi suņi ar mednieku īpašībām.
3. Vislielākais no takšiem ir
 - a) miniatūrais taksis,
 - b) kaninhena taksis,
 - c) standarta taksis.

Aizpilda skolotājs:

1.1. _____

1.2. _____

1.3. _____

2. uzdevums (3 punkti). Pieraksti, kurā gadsimtā notika minētais notikums!

Gadsimts	Notikums
	Vācijas teritorijā dzīvoja ciltstēvi suņiem ar nokarenām ausīm.
	Tika organizēta pirmā takšu izstāde.
	Takšus sāka iegādāties ne tikai medībām, bet arī kā „dāmu” sunīšus.

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

3. uzdevums (3 punkti). Ieraksti ailē „Atbilde” burtu, kas apzīmē valsti vai teritoriju, uz kuru attiecas minētais notikums!

A Baltija **B** Krievija **C** Lielbritānija **D** Vācija

Informācija par valsti vai teritoriju	Atbilde
Tika rīkota pirmā takšu izstāde.	
Takšu izskats saistīja bagāto cilvēku uzmanību.	
Suņu āriene saistīja iedzīvotājus, kuriem patika viss neparastais.	
Takšus dēvēja par Kurzemes takšiem.	A

3.1. _____

3.2. _____

3.3. _____

Turpinājums nākamajā lappusē!

Klausīšanās daļas turpinājums!

4. uzdevums (3 punkti). Skolēns ir pierakstījis informāciju par takšiem. Katrā no piedāvātajām pazīmēm viņš ir pieļāvis vienu kļūdu. Izsvītro nepareizo informāciju!

Pazīme	Informācija		
Piemērotība	<i>sargsuns</i>	medību suns	ģimenes mīlulis
Medī	stirnas	mežacūkas	savvaļas lauvas
Standarta takša svars	7–8 kg	7–9 kg	9–10 kg
Kažoks	melns ar dzeltenbrūnu	pilnīgi melns	šokolādes brūns

4.1. _____

4.2. _____

4.3. _____

5. uzdevums (5 punkti). Atzīmē ar „X” pareizo atbildi!

N.p.k.	Apgalvojums	Jā	Nē	Nav minēts
1.	Takša kažoks katru dienu rūpīgi jākopj.			
2.	Lai apmācītu taksi, saimniekam jābūt pacietīgam.			
3.	Taksis saimniekam var arī iekost, ja ir dusmīgs par to, ka sodīts netaisni.			
4.	Pret kaķiem un lielākiem suņiem taksis parasti izturas draudzīgi.			
5.	Garspalvainais un asspalvainais taksis ir jaunāki takšu šķirnes paveidi nekā gludspalvainais taksis.			

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

5.4. _____

5.5. _____

6. uzdevums (2 punkti). Vai tu sev mājās gribētu suni taksi? Pamato atbildi!

6. _____

6.P. _____

Izlasi Māra Rungļa garstāsta „Taksis Maksis” fragmentu un veic 1.–7. uzdevumu!

Bet kas bija noticis šeit? Uz ledus rēgojās svaigi grauztas apses skaidas un zaru gali. Maksis piegrūda degunu vienai vietai, piegrūda otrai un arvien vairāk pārlicinājās, ka visur smaržo pēc bebrim. Tātad pavisam tuvu vajadzēja atrasties bebru alai. Nu patiesi: pēdas veda līdz pašam ūdenim un tad pazuda kā nebijušas...

Bet šajā krastā bebru alām bija ne tikvien ieeja zem ūdens, bet arī rezerves izejas, kuras ne katru reizi aizsedza upe, – to Maksis zināja droši un tāpēc vairākās vietās izkārpīja dziļās kupenas. Tomēr ne vecas, ne jaunas pēdas atrast neizdevās. Tāpēc pa kādas iepriekšējos **palos** nolīkušas vīksnas atskalotajām saknēm Maksis tika augšā stāvajā krastā. Un šeit nu gan viņa deguns teica: te ir, te ir, te noteikti ir! Bet, saņēmuši šādu precīzu deguna signālu, medību suņi, ja vien kāds tos neattur, cenšas arī piekļūt tuvāk medījumam. Un Maksis bija medību suns – medību suns savā vaļā.

Makša deguns, ieelpojot alas vilinošo aromātu, vēl vēlējās ilgāk patīksmināties. Spēcīgās priekšējās ar asajiem nagiem un ādas krokām starp pirkstiem jau ķērās pie sniega un ledus atkašāšanas. Taču te nu Maksim drīz nācās vilties – krasta krantī vecās vīksnas **raupjās** saknes bija savijušās tā, ka ne bebram, ne viņam pašam tur neiespraukties. Bebru smaržas vilināts, viņš, izrādījās, stāvēja pie alas vēdināmās lūkas, ko nevarēja izmantot iekšā un ārā līšanai. Tomēr tas jau netraucēja Maksim starp saknēm iebāzt purnu pēc iespējas dziļāk un visiem, kas vien vēlējās dzirdēt, paziņot: at-radu, at-radu, at-radu. Pa starpām ievelkot gaisu, Maksim pat likās, ka tur dziļi, zem vīksnas saknēm, dzird arī kādu sakustamies. Tāpēc viņš atkal pieliecās tuvāk un uzsāka no jauna: at-radu, at-radu, at-radu...

Bet tad skaidri un nepārprotami zem ledus krasta tuvumā atskanēja paskaļš šļaksts, un Maksis, izvilcis purnu no alas vēdināmās atveres, vēl paspēja ar dažiem lēcieniem nokļūt no augstās krants, lai redzētu, kā no ledus apakšas iznirst viņa aprietais bebrs un pa straumi dodas uz pretējo krastu... Žigli nokūleņojis gandrīz līdz pašam ūdenim, Maksis tomēr nemetās bebram pakaļ. Lai arī lielisks peldētājs, viņš, taksītis – alu suns –, ūdenī nevarēja sacensties veiklībā ar bebru. Un to viņš labi apzinājās!

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2017
SKOLĒNA DARBA LAPA
1. daļa, 2. variants**

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

Lasīšana

Izlasi M. Runguļa garstāsta „Taksis Maksis” fragmentu (teksta lapā) un veic 1.–7. uzdevumu!

Aizpilda skolotājs:

1. uzdevums (3 punkti). Izdomā un uzraksti 1. tekstam virsrakstu (vismaz 2 vārdi), neizmantojot varoņa vārdu! Pamato izvēli!

Virsraksts _____

Pamatojums _____

2. uzdevums (2 punkti). Izskaidro tekstā izcelto vārdu nozīmes!

Dzalkstīja – _____

Sērsnu – _____

3. uzdevums (4 punkti). Sameklē tekstā informāciju un aizpildi tabulu!

Situācijas	
vieta	
gadalaiks	
viens no dalībniekiem	
(šī) dalībnieka darbības mērķis	

4. uzdevums (3 punkti). Izvēlies vienu no piedāvātajām īpašībām un pierādi, ka tā piemīt Maksim! Atbilde raksti pilnā teikumā!

Drosmīgs, modrs, attapīgs, asprātīgs.

Īpašība _____

Pamatojums _____

1.1. _____

1.2. _____

1.P. _____

2.1. _____

2.2. _____

3.1. _____

3.2. _____

3.3. _____

3.4. _____

4. _____

4.P. _____

5. uzdevums (3 punkti). No 1. teksta 3. rindkopas izraksti vārdus!Sinonīms vārdam **skrēja** _____Antonīms vārdam **lēni** _____

Vārds pamazinājuma formā _____

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

6. uzdevums (2 punkti). Kāda ir pēdējā teikuma nozīme teksta izveidē? Ko autors, tavuprāt, gribējis panākt, vairākkārt atkārtojot vienu vārdu?

6. _____

6.P. _____

7. uzdevums (2 punkti). Ar atzīmē, kuram valodas funkcionālajam stilam atbilst teksts!

- Sarunvalodas stils
- Publicistiskais stils
- Populārzinātniskais stils
- Lietišķo rakstu stils
- Daiļliteratūras stils

7.1. _____

Ar atzīmē teksta mērķi!

- Informēt sabiedrību.
- Precīzi skaidrot zinātnes jēdzienus.
- Raisīt izjūtas lasītājā.
- Veicināt darījumus.

7.2. _____

Valodas kompetence**Izlasi tekstu un izpildi 1.–5. uzdevumu!**

Jau ilgāku laiku viens no tvitera favorītiem ir 13 gadus vecais taksis Odijs no Rīgas. Tvitera kontā twitter.com/Odijs var izlasīt par apkārt notiekošo suņa acīm.

1. uzdevums (4 punkti). Saliec pieturzīmes teikumos!

Odijs @Odijs · 11 Jan 2015

Odijs tu tikko jau vakariņas dabūji saimnieks atgādina pirms došanās pastaigā.

8 32

1.1. _____

1.2. _____

Odijs @Odijs · 11 Jan 2015

Kad saimnieks mani rāj un velk bumbiņu ārā no zobiem rūcu un dusmojos.

8 32

1.3. _____

1.4. _____

2. uzdevums (3 punkti). Izskaidro, kāpēc teikumā aiz skaitļa 4500 nav likts punkts! Atbildi uzraksti saliktā pakārtotā teikumā!

Jau ilgāku laiku viens no tvitera favorītiem ir taksis Odijs no Rīgas, kuram ir vairāk nekā 4500 sekotāju.

2.1. _____

2.2. _____

2.P. _____

3. uzdevums (3 punkti). Izskaidro, kāpēc teikuma beigās liekama izsaukuma zīme! Atbildi uzraksti saliktā pakārtotā teikumā!

Odijs @Odijs · 11 Jan 2015

Saimniek, cik labi, ka tu atnāci mājās agrāk!

8 32

3.1. _____

3.2. _____

3.P. _____

4. uzdevums (2 punkti). Svītriņu vietā raksti vajadzīgo burtu!

Odijs @Odijs · 11 Jan 2015

Manam vēd___ram ļoti garšo putras.

8 32

4.1. _____

Odijs @Odijs · 11 Jan 2015

Man nepatīk kaķi, tie ir kaitinoši rad___jumi, bet man patīk ar viņiem sasveicināties.

8 32

4.2. _____

5. uzdevums (2 punkti). Izvēlies un ieraksti saturam atbilstošus vārdus!

Odijs @Odijs · 14 Jun 2015

Izsniegtā _____ (īszīņa/izziņa) vēsta, ka tagad esmu Odijs
Nr. 900182000937659. Tā ir mana jaunā pase.

Es nodomāju, _____ (ka/kad) tagad man vairs nebūs vārda.

12

36

5.1. _____

5.2. _____

6. uzdevums (1 punkts). Dali vārdu sasniegtais pārvešanai jaunā rindā! Piedāvā visus iespējamus variantus!

6. _____

7. uzdevums (2 punkti). Vārds Kurzeme rakstāms ar lielo sākuma burtu, bet vārds kurzemnieks, kas veidots no šī vārda, rakstāms ar mazo burtu. Kāpēc? Atbildi pamato, pabeidzot teikumus!

Vārds **Kurzeme** jāraksta ar lielo sākuma burtu, jo _____

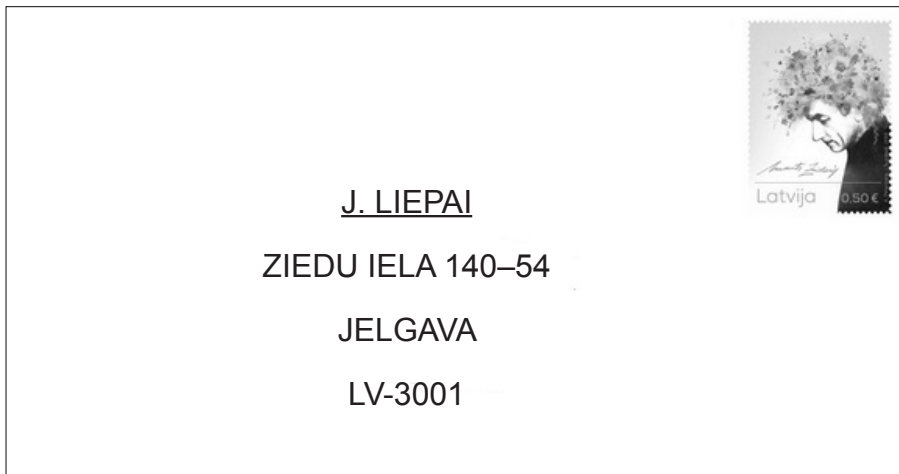
Vārds **kurzemnieks** jāraksta ar mazo burtu, jo _____

7.1. _____

7.2. _____

8. uzdevums (2 punkti). Izlasi situāciju!

Liepu ģimenes pastkastītē bija vēstule.

Atbildi uz jautājumu, pamato to!

Kurš no ģimenes locekļiem – Jānis vai Jana – ir vēstules adresāts?

8. _____

8.P. _____

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2017
SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa, 2. variants**

Vārds _____
Uzvārds _____
Klase _____
Skola _____

Klausīšanās

Izlasi uzdevumus! (Laiks – 1 minūte.)

Klausoties tekstu, izpildi 1.–6. uzdevumu! (Teksts skanēs divas reizes.)

1. uzdevums (3 punkti). Apvelc pareizās atbildes burtu!

1. Suņi bija cilvēka palīgi, jo
 - a) tiem bija laba oža,
 - b) tie bija mērķtiecīgi,
 - c) tiem bija liela vēlēšanās medīt.
2. Taksis ir suns medībām
 - a) virs zemes,
 - b) alās,
 - c) gan virs zemes, gan alās.
3. Suņiem ar nokarenām ausīm par ciltstēviem kļuva
 - a) dažādi suņi ar mednieku īpašībām,
 - b) dzinējsuņi,
 - c) braki.

Aizpilda skolotājs:

1.1. _____

1.2. _____

1.3. _____

2. uzdevums (3 punkti). Pieraksti, kurā gadsimtā notika minētais notikums!

Gadsimts	Notikums
	Tika organizēta pirmā takšu izstāde.
	Taksis kļūst par populāru suni Baltijā.
	Takšus turēja tikai dižciltīgajās mājās.

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

3. uzdevums (3 punkti). Ieraksti ailē „Atbilde” burtu, kas apzīmē valsti vai teritoriju, uz kuru attiecas minētais notikums!

A Vācija **B** Lielbritānija **C** Krievija **D** Baltija

Informācija par valsti vai teritoriju	Atbilde
Iedzīvotājiem patika viss neparastais, tāpēc takši kļuva iemīļoti suņi šajā valstī.	
Bija saikne ar Vāciju, un tāpēc taksis kļuva populārs.	D
Taksis tika atzīts par nacionālo suņu šķirni.	
Takšus sāka iegādāties arī kā „dāmu” sunīšus.	

3.1. _____

3.2. _____

3.3. _____

Turpinājums nākamajā lappusē!

Klausīšanās daļas turpinājums!

4. uzdevums (3 punkti). Skolēns ir pierakstījis informāciju par takšiem. Katrā no piedāvātajām pazīmēm viņš ir pieļāvis vienu kļūdu. Izsvītro nepareizo informāciju!

Pazīme	Informācija		
Piemērotība	sargsuns	medību suns	ģimenes mīlulis
Medī	savvaļas tīģerus	mežacūkas	stirnas
Lielums standarta taksim – krūšu apkārtmērs	36–37 cm	35–36 cm	30–35 cm
Kažoks	melns	rūsgani brūns	šokolādes brūns

4.1. _____

4.2. _____

4.3. _____

5. uzdevums (5 punkti). Atzīmē „X” pareizo atbildi!

N.p.k.	Apgalvojums	Jā	Nē	Nav minēts
1.	Pēc lieluma izšķir kaninhena, miniatūro un standarta taksī.			
2.	Taksis ir uzticīgs savam saimniekam.			
3.	Pēc apmācīšanas taksis kļūst pakļāvīgs savam saimniekam.			
4.	Taksis var riet bez mitas, ja uzstājīgi ko vēlas, bet saimnieks neatļauj.			
5.	Svešinieku taksis mīl tāpat kā savus ģimenes locekļus.			

5.1. _____

5.2. _____

5.3. _____

5.4. _____

5.5. _____

6. uzdevums (2 punkti). Vai tu sev mājās gribētu suni taksī? Pamato atbildi!

6. _____

6.P. _____

Izlasi Māra Runguļa garstāsta „Taksis Maksis” fragmentu un veic 1.–7. uzdevumu!

Lai tiktu upes spēcīgajai straumei pāri, vajadzēja doties uz kādu no tiltiem – to nu Maksis beidzot saprata, taču vēl vairāk attālinājās no mājām. Cauri briksnājam, kur tālumā jau varēja redzēt kādas ēkas apsnigušo jumtu, veda sniegā iemīta taciņa. Maksis pa to bija norikšojis labi ja pāris simtus metru, kad pēkšņi taciņas malā pamanīja kaut ko tumšu. Palēninājās gaitu, viņš soli pa solim, ķepas nesteidzīgi cilājot, devās uz priekšu. Taciņas malā stāvošais nekustējās. Maksis savu piesardzīgo gaitu ne palēnināja, ne paātrināja. Svešais vēl joprojām stāvēja uz vietas, bet no tā puses uzvēdīja vēja pūsma, un Maksis noslēpumaino stāvētāju uzreiz pazina. Tāpēc vēl uzmanīgāk viņš gāja tuvāk – līdz abus šķīra vien dažu lēcienu attālums. Nu Maksis sastinga un saspringa lēcienam. Svešais uzmeta kūkumu, iešņācās un pacēla labo ķepu ar draudoši izlaistiem nagiem.

Tagad nu bija sastapušies divi nopietni mednieki: Maksis, alu suns un pēdu dzinējs, un neliela auguma pusmežonīga sarkanbrūna kaķene. Maksis, uzbrukuma lēcienam sastindzis, nenolaida acis no kaķenes. Un arī viņa nekustējās – ne iztaisnoja kūkumu, ne arī atslābināja pacelto ķepu. Vienīgi kaķenes dzeltenās acis brīdinoši **dzalkstīja**.

Un nezin cik ilgi viņi abi tā draudošās pozās stāvētu, ja pēkšņi tālumā skaļi neierietos suns. Tajā mirklī kaķene novērsās, pameta tramīgu skatu atpakaļ, un Maksis lēca uz priekšu... Kaķene, zibenīgi pavēlusies sānis, metās bēgt. Turklāt, kā jau svarā vieglāka, kaķene joņoja pa **sērsnu** virs sniega, bet Maksis, stigidams un atstājot aiz sevis dziļu vagu, mazliet atpalika no viņas. Tomēr tas iedzenamais gabaliņš jau nemaz nebija tik liels – tikai līdz tuvākajam bērzam, kur kaķene veikli uzskrēja pa stumbru un iešņākusies ziņkārīgi pavērās lejā.

Aizelsies Maksis arī tūlīt piesteidzās pie baltā koka un, izslējis degunu augšup, sāka lēkāt ap bērzu, skaļi ķīlksot. Var jau būt, ka viņš atcerējās gadījumu, kad šādā veidā bija izdevies kādu kaķi nobaidīt lejā un tad to kārtīgi izdzenāt, bet – visticamāk – Maksis kā medību suns pie stumbra ķīlksēja, lai paziņotu par medījumu. No lēkāšanas ap bērzu Maksis pagura, un tad, atkāpies gabaliņu nostāk, viņš uzsāka vienīgo, ko varēja šajā muļķīgajā situācijā darīt. Maksis rēja, rēja, rēja, rēja, rēja, rēja...

**DIAGNOSTICĒJOŠAIS DARBS
LATVIEŠU VALODĀ
6. KLASEI
2017
DARBA VĒRTĒTĀJA LAPA**

Vērtēšanas kritēriji

Lasīšana

Uzd. nr.	Vērtēšanas kritēriji un prasme	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Piezīmes
1.	1.1. Prot izveidot teksta virsrakstu atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.	1	10.14. 11.12. 11.13.	II	1.1. Ja virsrakstā izmantoti vismaz divi vārdi, bet netiek izmantots varoņa vārds <i>Maksis</i> , – 1 p. (<i>Bebra medības. Divcīņa ziemā. Lielā izmeklēšana. Sastapšanās ar kaķi. Takša piedzīvojums.</i>)
	1.2. Prot pamatot virsraksta izvēli.	1			
	1.P. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1			
2.	Prot izskaidrot vārdu nozīmi tekstā.	2	11.15.	II	1. v. <i>Plūdi/pārplūšana. Nelīdzens, grumbuļains, ciets u. c.</i> 2. v. <i>Spīdēja, dzirkstīja, mirdzēja u. c. Cieta sniega virskārta.</i>
3.	3.1. Prot noteikt darbības vietu.	1	10.2.	I	3.1. iespējami varianti. 3.2. Ziemā. 3.3. iespējami varianti. 3.4. Situācijas dalībnieka mērķim jābūt saistītam ar nosaukto dalībnieku.
	3.2. Prot noteikt darbības laiku.	1	10.13.		
	3.3. Prot noteikt situācijas dalībnieku.	1	10.16.	II	
	3.4. Prot noteikt situācijas dalībnieka mērķi.	1	10.17.		
4.	4. Prot pamatot izvēlēto rakstura īpašību atbilstoši tekstam.	2	10.16. 10.17.	II	Par pārlicinošu argumentu pilnā teikumā – 2 p. Par vispārīgu atbildi pilnā/nepilnā teikumā – 1 p.
	4.P. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1	11.12. 11.13.		
5.	5.1. Prot norādītajā rindkopā atrast sinonīmu.	1	11.15. 11.14.	I	Ieskaita tikai vārdus, kuri ir norādītajā rindkopā, vārdu formas drīkst būt mainītas.
	5.2. Prot norādītajā rindkopā atrast antonīmu.	1			
	5.3. Prot norādītajā rindkopā atrast vārdu pamazinājuma formā.	1			
6.	6. Prot saskatīt vārdu, sintaktisko konstrukciju un pieturzīmju nozīmi teksta izveidē un satura uztverē.	1	11.7.	III	1. v. <i>Suņa emocijas. Atdarina suņa riešanu u. c.</i> 2. v. <i>Ilgstoša, neatlaidīga darbība u. c.</i>
	6.P. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1			
7.	7.1. Prot noteikt valodas funkcionālo stilu.	1	11.6.	II	7.1. <i>Daīlliteratūras.</i> 7.2. <i>Raisīt izjūtas lasītājā.</i>
	7.2. Prot noteikt teksta mērķi.	1			

Valodas kompetence

Uzd. nr.	Vērtēšanas kritēriji un prasme	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Piezīmes
1.	1.1. Prot atdalīt tiešo runu. 1.2. Prot atdalīt uzrunu. 1.3. Prot atdalīt palīgteikumu no virsteikuma. 1.4. Nav nepamatotu pieturzīmju.	1 1 1 1	11.12.	I	1.1. Vērtē pēdiņu un komata vai izsaukuma zīmes lietojumu. 1.2. Vērtē komatu aiz uzrunas. 1.3. Vērtē palīgteikuma robežu. 1.4. Otrajā teikumā atkārtoti nevērtē palīgteikuma robežu.
2.	2.1. Prot izskaidrot pieturzīmju lietojumu aiz skaitļiem. 2.2. Prot izveidot saliktu pakārtotu teikumu. 2.P. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1 1 1	11.7. 11.12. 11.13.	II	2.1.Vērtē atbilstoši apgūtajai vielai par skaitļa vārdiem.
3.	3.1. Prot izskaidrot izsaukuma zīmes lietojumu teikuma beigās. 3.2. Prot izveidot saliktu pakārtotu teikumu. 3.P. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1 1 1	11.7. 11.12. 11.13.	II	1. v. <i>Rosinājuma teikums / aicinājums, lūgums, pavēle.</i> 2. v. <i>Izsaukuma teikums / izteiktas emocijas.</i>
4.	4.1. Prot rakstīt lietvārdu. 4.2. Prot rakstīt lietvārdu, kas darināts no darbības vārda.	1 1	11.13.	I	
5.	5.1. Prot izvēlēties saturam atbilstošu lietvārdu. 5.2. Prot izvēlēties saturam atbilstošu palīgteikuma ievadītājevārdu.	1 1	11.7.	I	
6.	Prot sadalīt vārdu pārņemšanai jaunā rindā.	1	11.13.	I	Punktu iegūst, ja dalījums abās vietās.
7.	7.1.–7.2. Prot pamatot īpašvārda un sugas vārda pareizrakstību.	1 1	11.13.	II	7.1.–7.2. Atbildēt var aprakstoši, neizmantojot terminus <i>īpašvārds</i> un <i>sugas vārds</i> .
8.	8. Prot pamatot vēstules adresātu, parādot kopdzimtes lietvārdu locīšanas atšķirības. 8.P. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1 1	11.13.	II	Atbildēt var aprakstoši, neizmantojot terminu <i>kopdzimtes vārds</i> .

Klausīšanās

Par katru pareizu atbildi – 1 p.

Uzd. nr.	Vērtēšanas kritērijs un prasme	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Atbildes		Piezīmes
					1. v.	2. v.	
1.	1.1.–1.3. Prot atrast detalizētu informāciju.	3	10.6.	I	c	a	
					b	c	
					c	c	
2.	2.1.–2.3. Prot atrast detalizētu informāciju.	3	10.2. 10.6.	I	16.	19.	
					19.	17.	
					18.	18.	
3.	3.1.–3.3. Prot atrast detalizētu informāciju.	3	10.2. 10.6.	I	D	B	
					B	A	
					C	C	
4.	4.1.–4.3. Vērtē tekstā ietverto informāciju.	3	10.16.	II	savaļas laivas	savaļas tīģeri	
					9–10 kg	30–35 cm	
					pilnīgi melns	melns	
					Nē	Jā	
					Jā	Jā	
5.	5.1.–5.5. Prot atrast un pārveidot detalizētu informāciju.	5	10.16.	II	Nav minēts	Nē	
					Nē	Nav minēts	
					Jā	Nē	
6.	6. Vērtē tekstā ietverto informāciju un izmanto to savā darbībā. Prot rakstīt bez pareizrakstības kļūdām.	1 1	10.3. 10.16. 11.13.	II	Vērtē tikai pamatojumu atbilstoši skolēna izvēlētajai atbildei.		

Analizējot skolēna sasniegumus, jāņem vērā, ka iegūtie punkti par pareizrakstību (vērtējuma ailē atzīmēti ar P burtu) lasīšanas, valodas kompetences un klausīšanās daļā jāanalizē atsevišķi no pārējām valodas prasēm.

Rakstīšana

(Sk. „Tekstveides vērtēšanas kritēriji”)

Kritērijs	Vērtēšanas kritēriji un prasme	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Piezīmes
Temata izpratne	Veido rakstīto tekstu atbilstoši tematam.	3	10.3. 10.18. 11.5.	III	
Atbilstība domraksta veidam	Veido tekstus atbilstoši apraksta un vēstījuma veidam.	2	11.5.	III	
Teksta uzbūve	levēro teksta uzbūves principus (virsraksts, ievads, iztirzājums, nobeigums).	2	10.20. 11.4.	III	
Rindkopas	levēro rindkopas, tās savstarpēji saista.	1	10.20.	II	
Apjoms	levēro darba apjomu.	1	10.18.	II	
Valodas lietojums	Prot izmantot savā tekstā bagātu vārdu krājumu un daudzveidīgas teikumu sintaktiskās konstrukcijas. Prot ievērot savu stilu, izmantot izteiksmīgu valodu.	3	11.11. 12.5.	III	
Ortogrāfija	Prot veidot savu tekstu bez ortogrāfijas kļūdām apgūtā mācību satura robežās.	4	11.13.	II	Vērtē tikai apgūtās ortogrammas un interpunkcijas normas.
Interpunkcija	Prot veidot savu tekstu, pieļaujot ne vairāk kā vienu interpunkcijas kļūdu apgūtā mācību satura robežās.	4	11.12.	II	

Runāšana

Par katru kritēriju – maksimāli 5 p. (Sk. „Mutvārdu daļas vērtēšanas kritēriji” diagnosticējošā darba programmā)

Kritērijs	Vērtēšanas kritēriji	Punkti	Standarta prasība	Izziņas līmenis	Piezīmes
Saturs	Veido runu atbilstoši tematam, izmanto pārliecinošus argumentus, skaidri izsaka personisko attieksmi.	5	10.3. 10.11. 11.3. 11.5.	III	Veidojot stāstījumu par grāmatu, skolēnam nav obligāti jāievēro programmā piedāvātais plāns.
Stāstījuma loģiskums	Precīzi izplāno runu: ievads, galvenā daļa, nobeigums. Prot skaidri attīstīt galveno domu.	5	10.9. 11.4.	III	
Pašizteiksme	Prot veidot runu individuālā stilā, tā ir dabiska, nesamākslota. levēro pareizrūnas prasības, lieto atbilstošas intonācijas.	5	11.13.	III	
Vārdu krājums	Prot izmantot savā runā bagātu vārdu krājumu, precīzi izvēlas un lieto vārdus, runā tēlainā valodā.	5	11.13. 11.16.	III	

Tekstveides vērtēšanas kritēriji (20 p.)

Kritērijs/ Punkti	0	1	2	3	4
Temata izpratne	Temats nav izprasts.	Aptuvenus temata izklāsts, virspusēja temata izpratne.	Saturs daļēji atbilst tematam, iespējams temata paplašinājums vai sašaurinājums, novirze no temata.	Saturs atbilst tematam.	
Atbilstība domraksta veidam	Neatbilst izvēlētajam domraksta veidam.	Darbs daļēji atbilst izvēlētajā teksta veidam.	Darbs atbilst izvēlētajā teksta veidam.		
Teksta uzbūve	Nav vairāku teksta daļu.	Nav kādas no teksta daļām.	Ir ievēroti teksta uzbūves principi (virsraksts, ievads, iztirzājums, nobeigums).		
Rindkopas	Nav ievērotas rindkopas / tās nav savstarpēji saistītas.	Ievērots daļējums rindkopās (vismaz 3 rindkopas) un to savstarpējā saistība.			
Apjoms	0–129	130 un vairāk			
Valodas lietojums	Ierobežota leksika. Vārdu krājums traucē uztvert domu.	Vienkāršota leksika. Vienveidīgas teikumu konstrukcijas.	Tematam atbilstoša leksika. Pamatā dažādu konstrukciju teikumi.	Bagāta leksika, precīzi izvēlēti vārdi un daudzveidīgas teikumu sintaktiskās konstrukcijas. Ievēro savu stilu, izmanto izteiksmīgu valodu.	
Ortogrāfija	6 un vairāk kļūdu	4–5 kļūdas	3 kļūdas	2 kļūdas	1 kļūda
Interpunkcija	8 un vairāk kļūdu	6–7 kļūdas	4–5 kļūdas	2–3 kļūdas	1 kļūda

* Ja teksta apjoms ir mazāks par 75 vārdiem, kļūdu skaitu reizina ar 2 (piem., 3 ortogrāfijas kļūdas – $3 \times 2 = 6$, skolēns saņem 0 punktu).

Ortogrāfiju un interpunkciju vērtē tikai apgūtā mācību satura robežās.

Klausīšanās teksts

Suņi ir bijuši cilvēkam līdzās jau kopš seniem laikiem, palīdzot apsargāt mītni, bet galvenais – palīdzot sagādāt barību. Daži no tiem bija neaizstājami palīgi, jo tiem bija laba oža. Tādus suņus sāka audzēt mērķtiecīgi, uzlabojot mednieku īpašības, un tos nosauca par dzinējsuņiem. Dzinējsuņu vidū izcēlās īpatņi – braki jeb pēdu dzinēji, kuri kļuva par ciltstēviem visiem suņiem ar nokarenām ausīm.

Tādi suņi eksistēja Vācijas teritorijā 16. gadsimta vidū, tāpēc par takšu dzimteni uzskata Vāciju.

Taksis tika atzīts par Vācijas nacionālo suņu šķirni, un 1880. gadā vācieši organizēja pirmo takšu izstādi.

Lielbritānijas karaliskā nama intereses dēļ takši kļuva iemīļoti suņi šajā valstī. Britiem šķita simpātiska to nestandarta āriene. Viņi deva priekšroku visam neparastajam.

Nemot vērā vēsturisko saikni starp Vāciju un Baltiju, apmēram no 17. gadsimta taksis bija populārs suns arī Baltijā. Viņus dēvēja par Kurzemes takšiem.

Krievijā taksis tika ievests 18. gadsimta pirmajā pusē, kur šādus suņus turēja tikai dižciltīgajās mājās. Ārējā izskata neparastums un gudrība pievilināja bagāto cilvēku uzmanību, un takšus sāka iegādāties ne tikai medībām, bet arī kā „dāmu” sunīšus.

Taksis ir ģimenes mīlulis un medību suns medībām gan virs zemes, gan alās, jo takši ir fanātiski savvaļas trušu, stirnu, mežacūku mednieki.

Pēc lieluma takšus iedala trīs grupās. Vislielākais ir standarta taksis. Viņa krūšu apkārtmērs pārsniedz 35 cm, bet maksimālais svars ir 9 kg. Miniaturā takša krūšu apkārtmērs ir 30–35 cm, bet vismazākā – kaninhena jeb trušu takša krūšu apkārtmērs nepārsniedz 30 cm.

Takša kažoks visbiežāk ir rūsgani brūns vai melns ar dzeltenbrūnu, tomēr reizēm sastopami arī takši ar šokolādes brūnu vai tīģersvītrainu kažoku.

Gludspalvainā takša kažoks nav īpaši cītīgi jākopj. Pietiek, ja no tā laiku pa laikam ar gumijas ķemmi izķemmē izkritušo spalvu.

Gludspalvainais taksis vārda tiešā nozīmē ne soli neatkāpjas no saimnieka – un, ja reizēm arī to izdara, tad – tikai medību instinkta vadīts.

Gludspalvainais taksis ir valdonīgs. Viņš bieži grib rīkoties pats pēc sava prāta. Tāpēc viņu vajag apmācīt. Ar pareizu pieeju un milzu pacietību var panākt diezgan daudz, tomēr neceriet, ka taksis pakļausies katrai jūsu pavēlei.

Ja šo suni netaisnīgi soda, viņš var pamatīgi sadusmoties. Ja viņam kaut ko neatļauj, viņš spēj būt ļoti uzstājīgs.

Tā kā taksim pirmajā vietā ir saimnieka ģimene, svešiniekiem viņam tikpat kā neatliek laika. Pret nepazīstamiem cilvēkiem viņš izturas diezgan atturīgi.

Ja gludspalvainajam taksim bērnībā bijusi pozitīva saskare ar bērniem, vēlāk viņu savstarpējās attiecībās nekādi sarežģījumi nerodas.

Taksis parasti diezgan labi sadzīvo ar saviem ciltsbrāļiem, tomēr reizēm pret lielākiem suņiem viņš izturas pārdroši.

Tā kā taksis ir kaislīgs mednieks, viņš nav piemērots rotaļu biedrs nelieliem mājdzīvniekiem. Lai novērstu problēmas nākotnē, jau kucēna vecumā saradiniet viņu ar kaķiem!

Lai uzturētu labu fizisko formu, taksim daudz jākustas. Ja viņam ļauj brīvi skraidīt apkārt bez pavadas, ir ļoti iespējams, ka medību instinkts mudinās viņu skriet prom.

Gludspalvainais taksis ir vienīgais takšu sākotnējās līnijas pārstāvis, jo gan asspalvainais, gan garspalvainais taksis tika radīti, krustojot gludspalvainos takšus ar citu šķirņu suņiem.